Concluzii după rezultatele de la BAC: Ce avem de făcut pentru tinerii din liceele tehnologice?

În contextul afișării rezultatelor la examenul de Bacalaureat de către Ministerul Educației, Asociația GO-AHEAD trage din nou un semnal de alarmă cu privire la necesitatea introducerii în școli a consilierii și dezvoltării personale pentru elevi.

Elevii din liceele tehnologice, la coada listei în clasamentul rezultatelor la BAC

Se trage din nou linie, după sesiunea din vara lui 2023 a examenului de Bacalaureat, iar situația finală este, și în acest an, îngrijorătoare pentru mulți dintre elevii din învățământul profesional și tehnic. Conform datelor oficiale, marea majoritate dintre absolvenții acestor unități de învățământ nu s-au înscris pentru a susține examenul, iar o bună parte dintre cei care au făcut-o și s-au prezentat pentru susținerea examenului, fie nu au reușit să promoveze, fie au obținut medii scăzute. Cert este că majoritatea elevilor fără reușită din lista celor prezenți la examen sunt din învățământul profesional și tehnic[1].

Potrivit datelor din studiul elaborat de Asociația GO-AHEAD – „Analiza nevoilor elevilor din liceele tehnologice din România - De ce avem nevoie de consiliere și dezvoltare personală?”[2] realizat anul trecut pe un eșantion de 965 de elevi din unitățile de învățământ profesional și tehnic, acești elevi au o motivație scăzută să participe la examenul de Bacalaureat, deoarece nu sunt pregătiți suficient, nu au încredere în ei, nu consideră că i-ar ajuta mai departe dacă îl promovează, au deja un loc de muncă, nu au susținerea părinților etc.

Realitatea elevilor din liceele tehnologice

Deși de cele mai multe ori dăm vina pe lipsa de interes a elevilor și a părinților pentru rezultatele mai mult decât modeste ale acestor copii și abandonul lor școlar, adevărul este de fapt mult mai complex. Din interviurile cu ei și cadrele didactice, o bună parte dintre elevii liceelor tehnologice renunță la studii la jumătatea drumului, din diverse motive: sunt ținuți acasă de părinți pentru a participa la muncile în gospodărie, vor să lucreze și să își câștige singuri banii, vor să se

[1] Situația poate fi consultată pe pagina oficială a Ministerului Educației - http://bacalaureat.edu.ro/Pages/TaraRezultMedie.aspx

[2] https://www.go-ahead.ro/ro/necesitatea-orelor-de-consiliere-si-dezvoltare-personala-liceele-tehnologice

căsătorească sau vor să plece din țară, undeva unde ar avea mai multe oportunități. De fapt, ceea ce transpare din această situație este și faptul că ei nu au încredere în propriile lor puteri, iar sistemul nu îi susține pentru a le întări stima de sine și a le oferi posibilități dedicate de dezvoltare.

Lipsa consilierilor școlari sau alocarea unui număr prea mare de elevi unui singur consilier școlar (minim 500, conform noii Legi a educației), precum și permanenta subfinanțare a sistemului educațional, s-au aflat la baza a ceea ce a devenit un cerc vicios greu de rezolvat.

Această nevoie a fost sesizată de Asociația GO-AHEAD încă din 2017, de când derulează proiecte educaționale și de dezvoltare personală în licee tehnologice din mai multe județe ale țării (24 licee tehnologice). Această permanentă interacțiune cu mediul educațional ne-a dat o idee despre prejudecățile și lipsurile cu care se confruntă elevii din învățământul profesional și tehnic.

Potrivit studiului nostru, întrebați dacă au fost puși în situații dificile, mai mult de un sfert dintre elevi (27%) au declarat că: au grijă de frații mai mici, își ajută părinții cu anumite sarcini, neglijând astfel școala sau temele pentru acasă și se simt triști, furioși, rușinați, neavând cu cine vorbi. De altfel, 38% dintre acești elevi au declarat că au lucrat în timpul liceului.

Este important să înțelegem că:

- 1 din 3 elevi se simte trist, furios sau rușinat
- 1 din 3 se simte obosit pentru că a lucrat sau și-a sprijinit părinții cu anumite sarcini
- 1 din 10 are un membru al familiei bolnav
- 1 din 4 tocmai a fost jignit de cineva

Dezvoltarea personală și consilierea profesională a elevilor, o necesitate

Și totuși, câți dintre elevii din liceele tehnologice nu s-au simțit inferiori colegilor lor din liceele teoretice și colegii naționale, doar pentru că nu au avut medii de admitere la fel de mari? Și câți dintre ei au beneficiat de îndrumare reală din partea părinților, profesorilor și consilierilor școlari, sau câți au avut măcar cu cine să vorbească despre ce ar putea să facă în viitor, pe baza abilităților și competențelor lor?

Asociația GO-AHEAD susține implementarea de urgență a programelor și activităților de dezvoltare personală și consiliere în aceste unități de învățământ, în contextul în care mai mult de jumătate dintre elevi (58%) nu au participat vreodată la un astfel de program.

„Vorbim constant cu elevi din aceste licee în cadrul activităților pe care le desfășurăm. Atât datele, cât și poveștile lor arată cât de mult i-au ajutat pe cei care au participat la activități de consiliere și dezvoltare personală să aibă rezultate mai bune la școală, să se cunoască mai bine și mai ales să obțină claritate cu privire la viitorul lor profesional”, a precizat Corina Andrei, Sociolog în cadrul Asociației GO-AHEAD.

Într-un proiect implementat de Asociația GO-AHEAD, cu 480 de elevi din județele Neamț și Suceava[3] în care a fost analizat impactul activităților de dezvoltare personală și consiliere, cea mai mare parte dintre elevii implicați (57%) au spus că în urma participării la aceste activități au mai multă încredere în ei, 41% au evidențiat că au aflat lucruri noi despre propria persoană, 36% sunt de părere că acum comunică mai ușor cu ceilalți, iar 30% consideră că îi înțeleg mai ușor pe cei din jur. De asemenea, aproape un sfert (24%) au spus că au obținut mai multă claritate cu privire la viitorul lor profesional[4].

Lipsa oricărei activități de dezvoltare personală, consiliere sau orientare profesională, precum și a unei susțineri permanente din partea adulților din jurul lor împinge acești copii către astfel de rezultate, și nu pentru că le-ar lipsi abilitățile și competențele necesare.

În condițiile în care, la nivel mondial, forța de muncă în rândul tinerilor și al femeilor este una dintre cele mai subutilizate resurse, învățământul profesional și tehnic nu primește nici pe departe atenția care i s-ar cuveni dacă i s-ar recunoaște valoarea de motor al unei economii în schimbare și al unei piețe de muncă dinamice și diverse.

Militäm de peste 5 ani pentru o abordare integrată, în care educația formală să se îmbine cu ore de dezvoltare personală, consiliere și orientare vocațională, pentru a produce schimbarea atât de necesară la acest nivel.

Un alt tip de schimbare trebuie să se producă și la nivelul percepției și prejudecăților existente în societatea românească, deoarece lipsa forței de muncă specializate, care are loc ca urmare a neglijării acestui sector educațional, are consecințe severe asupra multor sectoare economice.

[3] https://edurights4girls.ro/ro
[4] https://edurights4girls.ro/sites/default/files/2023-01/RO2020ACF_A5_MM_03_Studiu_final.pdf